

Het bijbelse kernwoord Dag des Heeren ¹

1. Oude Testament

Een en andermaal lezen we in het O.T. over de Jom JHWH = de dag des Heeren. Ook wel genoemd: Diè dag. Daarbij is gedacht aan een bepaalde dag of tijd in de toekomst, waarop de Heere Zijn recht zal uitvoeren. Israël verwachtte, dat de Heere het op die dag voor Zijn volk zou opnemen en dat het door Hem de beloofde heerlijkheid zou verkrijgen. ²

Dag van vreugde en donkerheid

Toch zegt ook een profeet als Amos, (5:18vv), dat die dag voor Israël geen dag van vreugde, maar van donkerheid zal zijn. De Heere zal op die dag laten zien, dat Hij een God van recht is, en dat Hij dus zijn volk zal geven, wat het toekomst naar Zijn eigen woord. Maar het zal ook een dag zijn van straf en gericht. Een dag, dat geen zondaar zal leven.

Hetzelfde vinden wij in Jes. 2:12vv; 13:6,9; 46:10; Ezech. 13:5. In Joël 1:15 lezen wij: 'Ach, die dag! want de dag des Heeren is nabij, en zal als een verwoesting komen van de Amachtige.' Zie ook Joël 2:1, 11, 31; 3:14; Obadja: 15; Zef. 1:7, 14; Mal. 3:2vv; 4:1-5 waar wij huiveringwekkende beschrijvingen vinden van wat er op die dag gebeuren zal m.b.t. Israël en de volkeren. En toch houden de profeten eraan vast, dat die dag een dag van heil zal zijn, ook al zal niet ieder in dat heil delen (Am. 9:11v.). Zoals steeds bij de profeten wisselen heils- en onheilsprediking elkaar af.

Op de dag des Heren verschijnt Israëls God in Zijn koninklijke macht en heerlijkheid. Die dag zal vol zijn van Gods daden van gericht en heil. Het is duidelijk, dat hier niet gedacht wordt aan een dag van 12 of 24 uur, maar aan begin van een nieuwe tijd. Daarom kan er ook gesproken worden over: „in die dagen" of „er komen dagen" (Am. 4:2; Jer. 3:16; 23:5).

2. Nieuwe Testament

Het Nieuwe Testament spreekt ook een aantal keren over dé dag des Heeren. Dat is de dag van Christus' wederkomst om te oordelen de levenden en de doden. ³

¹ In deze voordracht is selectief gebruik gemaakt van F. J. Pop. *Bijbelse woorden en hun geheim*; 's Gravenhage 1964, s.v.dag des Heeren. Verder Easten *Bible Dictionary in Bible Works*, sub the final judgment); ook Robertson's *Word Pictures in Bible Works* (Hand.2:20; day of the Lord).

² Op de afbeelding: Johannes op Patmos op de dag des Heeren/ Zondag (Openb. 1:10).

³ Easten *Bible Dictionary* (Bible Works) over het laatste oordeel (The final judgment):

a. The sentence that will be passed on our actions at the last day (Mt 25:1; Ro 14:10,11; 2Co 5:10; 2 Th 1:7-10);

b. The judge is Jesus Christ, as mediator. All judgment is committed to him (Ac 17:31 Joh 5:22,27 Re 1:7); "It pertains to him as mediator to complete and publicly manifest the salvation of his people and the overthrow of his enemies, together with the glorious righteousness of his work in both respects."

c. The persons to be judged are, 1) the whole race of Adam without a single exception (Mt 25:31-46; 1Co 15:51,52; Re 20:11-15) and 2) the fallen angels (2Pe 2:4 Jude 1:6);

d. The rule of judgment is the standard of God's law as revealed to men, the heathen by the law as written on their hearts (Lu 12:47,48; Ro 2:12-16), the Jew who "sinned in the law shall be judged by the law" (Ro 2:12), the Christian enjoying the light of revelation, by the will of God as made known to him (Mt 11:20-24; Joh 3:19)

De dag des Heeren komt eraan; maak u gereed

Over die dag van het oordeel geeft een Engels woordenboek (zie noot 1) behartigenswaardige opmerkingen, waarvan wij hier de laatste zin in het Nederlands weergeven: 'Laten wij ons zorg maken om het welzijn van onze onsterfelijke belangen, vluchten naar het toevluchtsoord dat ons is voorgesteld, onze kostbare tijd goed gebruiken, ons verlaten op de verdiensten van de Verlosser en blijven bij de voorschriften van het goddelijk Woord, opdat we door Hem bevonden worden in vrede.'

Die dag van het laatste oordeel heet in het Nieuwe Testament: de dag des Heren) ('hèmera kurioe') (Hand. 2:20; 1 Thess. 5:2vv; 2 Petr. 3:10); of: de dag Gods ('theoe hèmera') (2 Petr. 3:12); of: een dag van oordeel (Hand. 17:31); die dag (2 Tim. 1:12, 18; 4:8, enz.) of: de dag van onze Heere Jezus Christus (1 Kor. 1:8; 5:5; 2 Kor. 1:14); of: Zijn dag/ dag van de Zoon des Mensen (Luk. 17:24); of: de grote dag (van het oordeel) (Judas : 6) of: de grote dag van Zijn toorn/ van de almachtige God (Openb. 6:17; 16:14).⁴

Deze dag is dus een dag van gericht, waarin ieder zal ontvangen naar wat hij gedaan heeft, goed of kwaad (2 Kor. 5:10; 1 Kor.3:13). Een Middeleeuws lied (13^e eeuw) zingt aldus van de verschrikkingen van God op die oordeelsdag.

Dies irae, dies illa
Solvat saeculum in favilla.

Dag van toorn,
o die dag zal de wereld in de as vergaan.

Als de bazuinen klinken

Voor de gelovigen is de aankondiging van de nadering van die dag (de laatste dag)⁵ echter tegelijk een aansporing tot een heilig leven. Vgl. Hebr. 10:25. Zij zien ook die dag met verlangen tegemoet, omdat hij voor hen de verlossing doet komen, die hun beloofd is en waarom zij zo vurig gebeden hebben. Eens als de bazuinen klinken...Wat een dag zal dat zijn!

Wij weten alleen niet, wanneer hij komen zal. Wel, dat er dagen van grote verdrukking aan voorafgaan (Luk. 23:29). Paulus zegt, dat de dag van het grote gericht komen zal als een dief in de nacht (1 Thess. 5:2 v.v.). In de gemeente van Thessalonika meenden sommigen, dat het daarom beter was op te houden met werken, omdat Christus wel heel spoedig zou terugkomen. (2 Thess. 3:11 vv.). Maar had ook Jezus vóór Zijn heengaan van deze aarde niet gezegd (Hand. 1:7), dat het de discipelen niet toekomt de tijden of gelegenheden te weten, waarover de Vader de beschikking aan Zich gehouden heeft? Vgl. Matth. 24:38; 25:13; Mark. 13:32; Luk. 18:8.

---

e. Then the secrets of all hearts will be brought to light (1Co 4:5; Lu 8:17 12:2,3) to vindicate the justice of the sentence pronounced.....

Let us be concerned for the welfare of our immortal interests, flee to the refuge set before us, improve our precious time, depend on the merits of the Redeemer, and adhere to the dictates of the divine word, that we may be found of him in peace."

⁴ Wat in het OT jom JHWH heet, is in het NT de dag van Jezus Christus. In Robertson's Word Pictures in Bible Works bij Hand.2:20 lees ik: 'The Day of the Lord is a definite conception without the article....Used of the Second Coming of Christ (2Th 2:8; 1Ti 6:14; 2Ti 4:1; Tit 2:13). It translates here the Hebrew word for "terrible." In the Epistles the Day of the Lord is applied (Knowing) to the Coming of Christ for judgment (1Th 5:2; 1Co 1:8; 2Co 1:14; Php 1:10).'

⁵ Voor 'de laatste dag' (Gr.'eschatè hèmera') zie: Joh.11:24; 12:48.

Maran(a)tha

Niettemin leeft er in de gemeente van het Nieuwe Testament het besef, dat zij nu reeds bestraald wordt door het licht van deze dag. ‘Gij, broeders, zijt niet in duisternis, dat u die dag als een dief zou overvallen. Gij zijt allen kinderen des lichts en kinderen des daags. Wij zijn niet des nachts noch der duisternis. Zo laat ons dan niet slapen, gelijk als de anderen, maar laat ons waken, en nuchteren zijn’ (1 Thess. 5:4 v.). Dezelfde gedachte vinden wij in Rom. 13:12 vv.

Het is déze dag, die het leven der christenen in sterke mate beheerst en hen doet roepen met smachtend verlangen: Maran(a)tha (Jezus is gekomen; kom, Heere Jezus, kom spoedig (Openb.22:17, 20). Zie 1 Kor. 15:23; Fil. 4:5b

Dag des Heeren/ Zondag

Heel het leven van de eerste christenen stond overigens ook in het teken van die dag des Heeren, die door hen de eerste dag van de week werd genoemd (Openb. 1:10). ⁶ De dag van gedachtenis van Jezus Christus in Zijn opstanding uit de doden, de inzet van het laatste der dagen, de tijd die onmiddellijk voorafgaat aan Zijn wederkomst. ⁷

---

⁶ Robertson's Word Pictures in Bible Works: 'Papyri and ostraca 'show' that Augustus Day was the first day of each month, Emperor's Day on which money payments were made (cf. 1Co 16:1f.). It was easy, therefore, for the Christians to take this term, already in use, and apply it to the first day of the week in honour of the Lord Jesus Christ's resurrection on that day (*Didache* 14, *Ignatius Magn.* 9). .....Lord's day only once, in (Re 1:10) was in the early Christian ages used to denote the first day of the week, which commemorated the Lord's resurrection. There is every reason to conclude that John thus used the name.

⁷ Ook het Oude Testament spreekt herhaaldelijk over 'het laatste der dagen'/ de laatste dag; zie Jes. 2:2; 30:8; Jer. 23:20; 30:24; 48:47; 49:39; Ezech. 38:16; Dan. 2:28; 12:13; Hos. 3:5: Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren, en zoeken de Heere, hun God, en David, hun koning; en zij zullen vrezende komen tot de Heere en Zijn goedheid in het laatste der dagen.' En vele heidenen zullen dan komen tot de berg des Heeren Sion' (Micha 4:1vv) . Zie verder in het NT (Gr.'en eschatais hēmerais): Mark. 13:19v; Hand. 2:17; 2 Tim. 3:1; Hebr. 1:1; Jak. 5:3; 2 Petr. 3:3. Zie ook Matth. 24:19vv, 24vv; Mark. 13:17; Luk. 21:23.